

Den Haag

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Online ingediend via
<https://www.internetconsultatie.nl/lokaleaanpakisolatie/reageren>

Datum
15 november 2022

Onderwerp
Reactie consultatie 'lokale aanpak Nationaal Isolatieprogramma'

Ons kenmerk
DSO/10418686
Contactpersoon
Gert-Jan van der Panne
Dienst
Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Afdeling
Wonen
Telefoonnummer
06 25 76 39 89
E-mailadres
gertjan.vanderpanne@denhaag.nl

LS,

Het Haags college waardeert de uitgebreide aandacht en middelen van het Rijk voor de energietransitie en het verduurzamen van de gebouwde omgeving. En waardeert ook de gelegenheid om via een consultatie mee te kunnen denken aan opzet en uitvoering van de lokale wijkaanpak voor woningisolatie.

De regeling zoals nu opgesteld bevat veel positieve punten: de focus op energiearmoede in combinatie met slecht geïsoleerde woningen past goed bij de focus die nu nodig is, het bedrag per gemeente is vooraf duidelijk, de lokale wijkaanpak heeft een duidelijke positie binnen het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) en het Programma Versnelling verduurzaming Gebouwde Omgeving (PVGGO) en daarmee in het bredere rijksbeleid en er is duidelijkheid over wat het Rijk voor de beschikbare middelen verwacht van gemeenten.

Een isolatie-aanpak met deze middelen is nu belangrijker dan ooit. Het college ziet dat de urgentie van energiearmoede en slecht geïsoleerde woningen hoog is. En dat zonder extra hulp en aandacht veel huishoudens steeds verder in de problemen komen met hun energierekening en slechte woonomstandigheden.

Het college staat klaar om met het Rijk en andere partners aan deze grote opgave te werken en wil graag zo snel mogelijk aan de slag om de deels al ingezette aanpak verder uit te breiden en op te schalen. Ook wil het college van de gelegenheid gebruik maken nieuwe aanpakken te ontwikkelen om woningeigenaren nog beter in staat te stellen aan de slag te gaan met isoleren en verduurzamen.

In de voorgestelde regeling ziet het college een aantal aandachtspunten en mogelijkheden om de opzet te verbeteren. Deze punten zijn:

- Ruimte voor uitbreiding;
- Vertrouwen in uitvoering door gemeenten (en daarmee verlichting administratieve druk);
- Flexibiliteit, vanuit besef dat de moeilijkere doelgroep tijd en inspanning kost;
- Ruimte voor resultaten die langer op zich laten wachten;
- Ruimte voor 'bijvangst';
- En voldoende aandacht voor de realiteit van VvE's.

De punten in meer detail:

Ruimte voor uitbreiding

Vooraf gesteld: in Den Haag is de urgentie bijzonder hoog. Bovengemiddeld veel EFG-labelwoningen en mensen in financieel zwaar weer. De hoge energieprijzen maken dat nog nijpender. Al met al zijn er hogere bedragen nodig per woning, voor meer woningen en zo snel mogelijk. Op een manier dat we goede, duidelijke en voorspelbare subsidies en dienstverlening kunnen bieden voor een langjarige periode. Minimaal tot en met 2030.

De regeling voorziet voor gemeente Den Haag in ruimte voor het aanvragen van rijksmiddelen voor het helpen van ca 2.500 woningeigenaren. Aangegeven is dat dit 19% van de beschikbare middelen is. Daarmee komt het totaal aantal woningeigenaren dat voor de lokale wijkaanpak in Den Haag in aanmerking komt op ca 13.000, en een rijksbijdrage van ca €20 mln. Den Haag heeft beduidend meer slecht geïsoleerde woningen dan dat. Het college wil daarom graag de optie open houden dit aantal te vergroten als uit de cijfers blijkt dat een bepaalde aanpak succesvol is, en op te schalen.

We zien in Den Haag ca. 100.000 woningen met energielabel EFG. Dat is 40% van de Haagse woningvoorraad. Het aantal EFG-labelwoningen in Nederland is 15%. In Den Haag is de opgave daarmee 2,5 keer groter dan gemiddeld. Ook energiearmoede speelt in Den Haag fors meer dan gemiddeld in Nederland. 3% van de woningen van Nederland staan in Den Haag. Dat er voor Den Haag met €20 mln. ca 2% van het totaal beschikbaar gestelde budget gereserveerd is lijkt daarmee niet passend. Tegelijk beseffen we ons dat we ook moeten starten en bewijzen dat we succesvol zijn. Als dat eenmaal lukt, rekent Den Haag op blijvende, en mogelijk ruimere, steun van het Rijk.

Vertrouwen in de uitvoering door gemeenten (en daarmee verlichting administratieve druk)

Gemeenten zijn de uitvoeringspartner voor het Rijk als het gaat om woningverbetering, aanpak energiearmoede, energietransitie en verduurzaming. Die rol vult het Haags college graag in. Daarvoor ontvangt zij dan ook, naast de toegezegde middelen, het vertrouwen van het Rijk. Daarom verzoekt het college de verantwoording zo eenvoudig mogelijk te maken. De genoemde verantwoordingsindicatoren in de huidige vorm zijn vrij arbeidsintensief, we verzoeken het Rijk kritisch te kijken naar de noodzaak van alle indicatoren. Ook verzoekt het college de inschrijving zo eenvoudig mogelijk te maken zodat we snel aan de slag kunnen, niet teveel kostbare tijd in de administratie steken en geen externe adviseurs nodig hebben. Versoepelingen in verantwoording zou ook een uiting zijn van vertrouwen in de inzet van gemeenten.

Verantwoording van punt 6 in hoofdstuk 3 (verantwoording, terugvordering en vaststelling) ziet het college als niet noodzakelijk. En voor de subsidie-overzichten bij punt 7 zou het Rijk een uitvraag kunnen doen bij het RVO dat die subsidies verstrekt. Gemeenten hebben daar niet altijd inzicht in en communicatie hierover met RVO kan stroef verlopen. Het zou ons overigens enorm helpen als het Rijk via RVO gemeenten de mogelijkheid geeft verstrekte subsidies (en leningen van het Warmtefonds) in te zien op buurt- en wijkniveau.

Flexibiliteit, vanuit besef dat de moeilijkere doelgroep tijd en inspanning kost

De regeling in haar huidige vorm geeft behoorlijk specifieke sturing, vooral waar de rijksmiddelen per adres aan besteed mogen worden. Dat biedt voor het college onvoldoende flexibiliteit om vooral in de wat moeilijkere delen van de stad tot resultaten te komen. Meer flexibiliteit zou gewaardeerd worden en maakt de inzet naar verwachting ook effectiever omdat we dan maatwerk kunnen bieden en aansluiten bij de behoefte van een huishouden.

De huishoudens in Den Haag die het college in de lokale wijkaanpak wil helpen zijn namelijk zeer divers. Het is voor deze doelgroep om allerlei redenen niet eenvoudig om tot actie over te gaan. Daarom wil het Haagse college meer vrijheid in de besteding van de middelen. Soms is er bijvoorbeeld meer dan 10% uitvoeringskosten nodig. Bijvoorbeeld om het goede gesprek te starten en vast te houden. En daarmee ook te bouwen aan vertrouwen.

Ruimte voor resultaten die langer op zich laten wachten

De regeling in haar huidige vorm biedt ruimte voor een verzoek om meer tijd te krijgen voor de uitvoering van maatregelen. Dat is prettig. Het college verzoekt deze optie ook in de definitieve regeling op te nemen. Dat zorgt ervoor dat we ook de echt moeilijk bereikbare doelgroep kunnen helpen met het isoleren van hun woning, en ook VvE's.

De resultaatsverplichting van 75% van de woningen is ongemakkelijk omdat de woningen niet in bezit zijn van de gemeente. Met meer ruimte om de resultaten te boeken kunnen we beter uit de voeten.

Ruimte voor 'bijvangst'

De verwachting is dat wij de lokale wijkaanpak vooral in wil zetten in slecht geïsoleerde woningen in vooroorlogse wijken in particulier bezit. In die wijken zijn veel portiek-etage woningen: 'kleine' VvE's met 2, 3 en 4 appartementen. Daar kan een VvE bestaan uit een slecht geïsoleerde benedenwoning en bovenwoning, met een tussenwoning die technisch gezien energielabel C zou kunnen hebben. Het kan vertragend werken, en is daarom onwenselijk, als het college voor verschillende appartementen in één VvE onderscheid moet maken in het type ondersteuning dat zij kan bieden. De regeling lijkt hier ruimte voor te bieden, maar dat is niet duidelijk. We zien in de definitieve regeling graag duidelijker aangegeven wat hier precies de bewegingsvrijheid is en voor welke aantallen woningen dit mogelijk is.

En voldoende aandacht voor de realiteit van VvE's

Zoals bij het punt hierboven benoemd zal de lokale wijkaanpak woningisolatie in Den Haag vooral bij appartementen in kleine VvE's moeten landen. Het is bekend dat besluitvorming, vooral over isolatie van zaken in gezamenlijk eigendom zoals het dak, lang kan duren. Hier liggen kansen voor versoepelingen binnen het appartementsrecht. Als het Rijk dit parallel aan de lokale wijkaanpak oppakt, biedt gemeente Den Haag praktijkervaringen op welke wijze aanpassingen in wet- en regelgeving het meest effectief zijn. Hierin werkt het college graag samen met het Rijk en andere gemeenten die hiermee te maken hebben.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx

Jan van Zanen